

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

การจำแนกชนิดปลาฉลามและปลากะเบน จากการประมงปลาผิวหนังในมหาสมุทรอินเดีย

Indian Ocean Tuna Commission
Commission des Thons de l'Océan Indien

Funded by the
European Union

คู่มือการจำแนกชนิดฉบับนี้จัดทำโดยคณะกรรมการปลาทูน่าแห่งมหาสมุทรอินเดีย (IOTC) ร่วมกับสำนักเลขาธิการประชาคมแปซิฟิก (SPC) เพื่อช่วยในการปรับปรุงข้อมูลผลการจับปลาและสถิติเกี่ยวกับการจับปลาฉลามและปลากะเบนที่ติดมากับการประมงปลาทูน่าในมหาสมุทรอินเดีย เมื่อผู้บริหารจัดการด้านการประมงในภูมิภาคมีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับประชากรและสถิติการจับปลาฉลาม ก็จะทำให้สามารถบริหารจัดการวิธีการจับปลาฉลามและปลากะเบนได้อย่างยั่งยืนในมหาสมุทรอินเดีย คู่มือฉบับนี้เป็นประโยชน์แก่ ผู้สังเกตการณ์บนเรือ ผู้เก็บตัวอย่าง ผู้ควบคุมเรือประมง และลูกเรือบนเรือประมงที่มีสัตว์น้ำเป้าหมายเป็นปลาทูน่า ปลาสายพันธุ์ที่คล้ายคลึงกับปลาทูน่า ปลาฉลาม และปลากะเบนในมหาสมุทรอินเดีย นอกจากนี้สัปดาห์ฝึกอบรมการประมง และชุมชนทางการประมงยังสามารถใช้ประโยชน์จากคู่มือฉบับนี้ได้ด้วยเช่นกัน

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นได้ด้วยการสนับสนุนทางการเงินจาก <Overseas Fishery Cooperation Foundation JAPAN (OFCF JAPAN)>

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยสำนักเลขาธิการประชาคมแปซิฟิกภายใต้ชื่อ

"การจำแนกชนิดปลาฉลามจากการประมงนอกชายฝั่งทะเลเซตרוןในมหาสมุทรแปซิฟิก" (แนวคิด: M. Blanc / การออกแบบ: A.Desurmont และ T. Luciani)

เจ้าโครงการ: Julien Million and Jipé Le-Bars. ที่ปรึกษาวิชาการ: Dr. Evgeny Romanov and Dr. Charles Anderson.

คณะผู้จัดทำขอแสดงความขอบคุณอย่างสูงต่อ Dr. Rui Coelho, Dr. Bernard Seret and Dr. David Wilson for their valuable inputs.

ภาพประกอบ © R.Swainston/anima.net.au.

ภาพประกอบปลาฉลาม - *Odontaspis noronhai* ของ L. Hata ได้รับความอนุเคราะห์จาก SPC

ภาพประกอบปลากะเบน 4 ชนิดคือ *Mobula alfredi*, *M. birostris*, *M. mobular*, *M. tarapacana* ของ J.F. Dejouannet ได้รับความอนุเคราะห์จาก Institut de Recherche pour le Développement (IRD) และ National Museum of Natural History (MNHN)

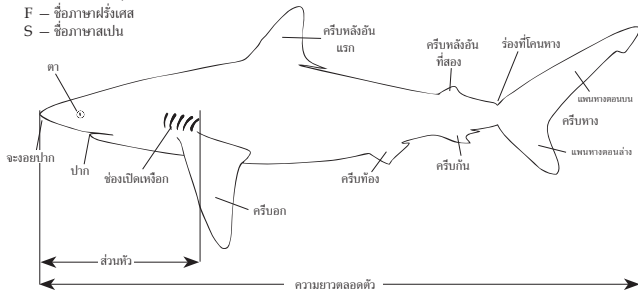
เอกสารที่ผ่านการแปลเป็นภาษาไทยนี้ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องโดย Tassapon KRAJANGDARA.

ชื่อสามัญภาษาไทย

FAO

ชื่อวิทยาศาสตร์

- J - ชื่อภาษาญี่ปุ่น
- C - ชื่อภาษาจีนตัวย่อ/ชื่อภาษาจีนดั้งเดิมตัวเต็ม
- E - ชื่อภาษาอังกฤษ
- F - ชื่อภาษาฝรั่งเศส
- S - ชื่อภาษาสเปน

ขอบท้ายครีบอกคี่ตรง

ขอบท้ายครีบอกโค้งงอ

วิธีการใช้คู่มือฉบับนี้?

แต่ละหน้าประกอบด้วย:

- ชื่อวิทยาศาสตร์ของปลาแต่ละชนิดและชื่อสามัญในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีนแบบดั้งเดิมตัวเต็มและภาษาจีนตัวย่อ
- รหัสตาม FAO
- ความยาวตลอดตัวสูงสุด (มีหน่วยเป็นเซนติเมตร)
- ภาพประกอบของปลาแต่ละชนิดและลักษณะเด่นบางจุดของปลา

คำศัพท์

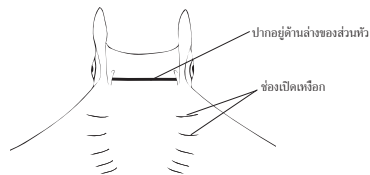
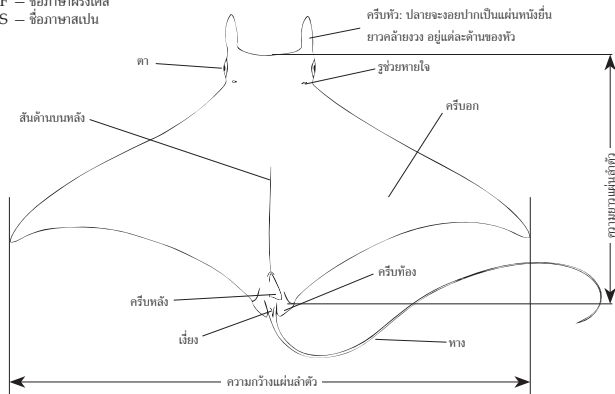
- สันระหว่างครีบหลัง: แนวเส้นขนของผิวหนังระหว่างครีบหลังอันแรกและครีบหลังอันที่สอง
- สันข้างคอดหาง: เป็นสันเนื้อที่เกิดจากผิวหนังของปลายกตัวเป็นสันอยู่ด้านข้างคอดหาง
- หยก: รอยหยักเหมือนใบเลื่อยที่ขอบฟัน
- รูช่วยหายใจ: ช่องเปิดช่วยการหายใจอยู่ที่ด้านหลังดวงตาของปลาฉลามและปลากระเบน

ชื่อสามัญภาษาไทย

ชื่อวิทยาศาสตร์

- J - ชื่อภาษาญี่ปุ่น
- C - ชื่อภาษาจีนตัวย่อ/ชื่อภาษาจีนตัวเต็ม
- E - ชื่อภาษาอังกฤษ
- F - ชื่อภาษาฝรั่งเศส
- S - ชื่อภาษาสเปน

ปลาลงทางยาว - Alopiidae

ปลาลงทางยาวเป็นปลาลงที่สามารถระบุตัวคนได้ง่ายด้วยรูปร่างของครีบหางที่มีลักษณะเฉพาะ โดยความยาวของแผ่นครีบหางตอนบนจะยาวเท่ากับส่วนที่เหลือของลำตัว ปลาลงกลุ่มนี้จะพบทั่วไปในทะเลเขตอบอุ่นและเขตร้อนทั่วโลก

ปลาลงหัวค้อน - Sphyrnidae

ปลาลงหัวค้อนสามารถระบุตัวคนได้ง่ายด้วยรูปร่างของส่วนหัวที่มีลักษณะเฉพาะคล้ายกับค้อน ปลาลงกลุ่มนี้จะพบทั่วไปในทะเลเขตอบอุ่นและเขตร้อน

ปลาลงขาว - Lamnidae

ปลาลงขาวเป็นปลาลงขนาดใหญ่ที่มีจอยปากแหลมรูปทรงกรวย ครีบหลังอันที่สองและครีบกันมีขนาดเล็ก สันนูนบริเวณด้านข้างคอคอดทางมีขนาดใหญ่และมีร่องคั่นที่โคนหางเด่นชัด ปลาลงกลุ่มนี้พบทั่วไปในทะเลเขตร้อนและเขตอบอุ่น

ปลาลงหูดำ - Carcharhinidae

หนึ่งในวงศ์ตระกูลปลาลงที่ใหญ่ที่สุดมีถึง 54 ชนิด ซึ่งหลายชนิดมีความคล้ายคลึงกันและจำแนกชนิดได้ยาก ลักษณะสำคัญที่ใช้ในการจำแนกชนิดคือ รูปร่างของฟัน ตำแหน่งของครีบหลัง และการมีหรือไม่มีสันระหว่งครีบหลัง

ปลาลงมาฟ - Rhincodontidae

ปลาลงชนิดนี้มีเพียงสายพันธุ์เดียวเท่านั้นในวงศ์นี้ เป็นปลาลงที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในมหาสมุทร ซึ่งกินแหล่งก้นเป็นอาหาร และพบได้ในทะเลเขตร้อนทั่วโลก

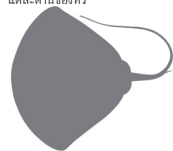
ปลาลงโคดีฟิน - Dalatiidae

ปลาลงโคดีฟิน มีลักษณะลำตัวเป็นทรงกระบอกขนาดเล็ก ไม่มีครีบกัน พบทั่วไปในเขตทะเลลึก

ปลากระเบนราหูและปลากระเบนปีศาจ - Mobulidae

ปลากระเบนราหูและปลากระเบนปีศาจเป็นปลากระเบนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและพบทั่วไปในทะเลเขตอบอุ่นและเขตร้อน มีความกว้างของแผ่นลำตัวมากกว่าความยาวของแผ่นลำตัว และที่ปลายจะงอยปากมีแผ่นหนังยื่นยาวคล้ายวงหรือเขายู๋แต่ละด้านของหัว

ปลากระเบนธง - Dasyatidae

ปลากระเบนธง มีประมาณ 80 ชนิด ซึ่งรูปร่างของแผ่นลำตัวอาจแตกต่างกันไป โดยมีตั้งแต่ทรงกลมไปจนถึงรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน และรูปห้าเหลี่ยม ไม่มีครีบหลัง ครีบกัน และครีบหาง โดยที่ส่วนหาง จะมีเงี่ยงที่โคนหางตั้งแต่หนึ่งอันขึ้นไป ปลากระเบนธงพบทั่วไปในทะเลเขตร้อนและเขตอบอุ่น และบางชนิดมีแหล่งอาศัยในแหล่งน้ำจืดบางแห่งอีกด้วย

ปลาฉลามหางดาบ

PTH

Alopias pelagicus

- J - ニタリ
 C - 浅海长尾鲨 / 浅海狐鲛
 E - Pelagic thresher
 F - renard pélagique
 S - zorro pelágico

ห้ามเก็บไว้ครอบครอง

ความยาวสูงสุด: 428 ซม.

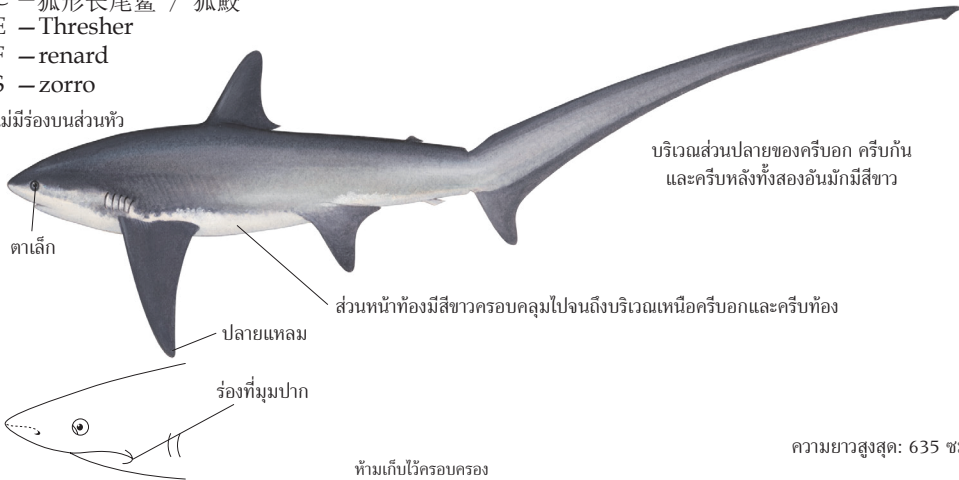
ปลาฉลามหางยาว

ALV

Alopias vulpinus

- J - マオナガ
- C - 狐形长尾鲨 / 狐鲛
- E - Thresher
- F - renard
- S - zorro

ไม่มีร่องบนส่วนหัว

บริเวณส่วนปลายของครีบอก ครีบกัน
และครีบหลังทั้งสองอันมักมีสีขาว

ห้ามเก็บไว้ครอบครอง

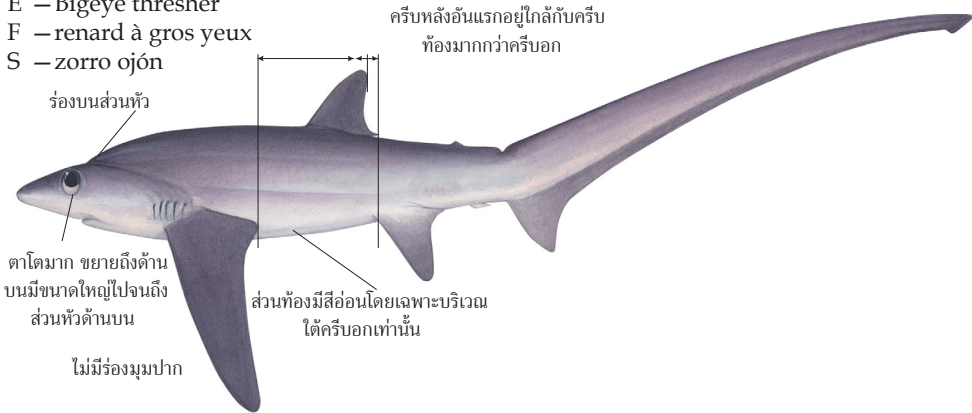
ความยาวสูงสุด: 635 ซม.

ปลาฉลามหางยาวหน้าหนู

Alopias superciliosus

- J - ハチワレ
- C - 大眼长尾鲨 / 深海狐鲛
- E - Bigeye thresher
- F - renard à gros yeux
- S - zorro ojón

ปลาฉลามหางยาว

ห้ามเก็บไว้ครอบครอง

ความยาวสูงสุด: 585 ซม.

ปลาฉลามหัวค้อนใหญ่

Sphyrna mokarran

- J - ヒラシユモクザメ
- C - 无沟双髻鲨 / 八鳍丫髻鲨
- E - Great hammerhead
- F - grand requin-marteau
- S - cornuda gigante

ครีบหลังอันแรกมีความโค้งและสูงมาก

จุดเริ่มต้นของครีบหลังอันที่สอง
อยู่หลังจุดเริ่มต้นของครีบกัน

ขอบท้ายครีบท้อง
โค้งเว้ามาก

ขอบหน้าของส่วนหัวเกือบเป็นแนวเส้นตรง
และมีรอยหยักเล็กน้อยตรงกลาง

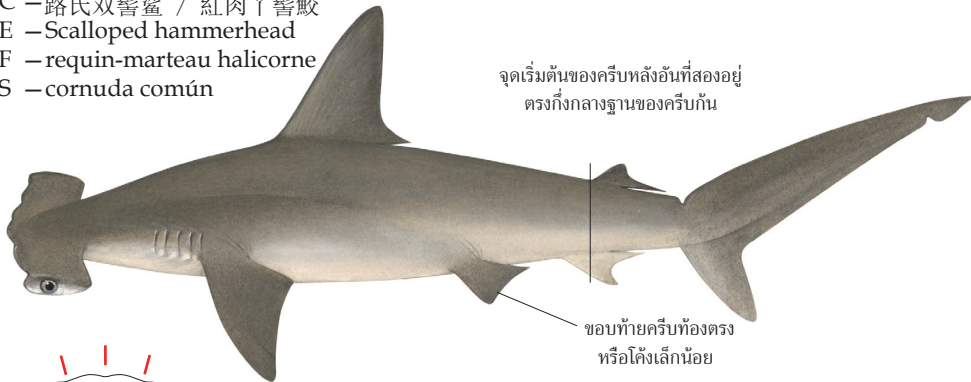
ความยาวสูงสุด: 610 ซม.

ปลาฉลามหัวค้อน

SPL

Sphyrna lewini

- J - アカシュモクザメ
- C - 路氏双髻鲨 / 紅肉丫髻鯨
- E - Scalloped hammerhead
- F - requin-marteau halicorne
- S - cornuda común

ขอบหน้าส่วนบริเวณหัวมีลักษณะโค้ง โดยบริเวณตรงกลางจะมีรอยหยักลึก และด้านข้างของหัวจะมีส่วนยื่นออกมาอย่างชัดเจน

ความยาวสูงสุด: 430 ซม.

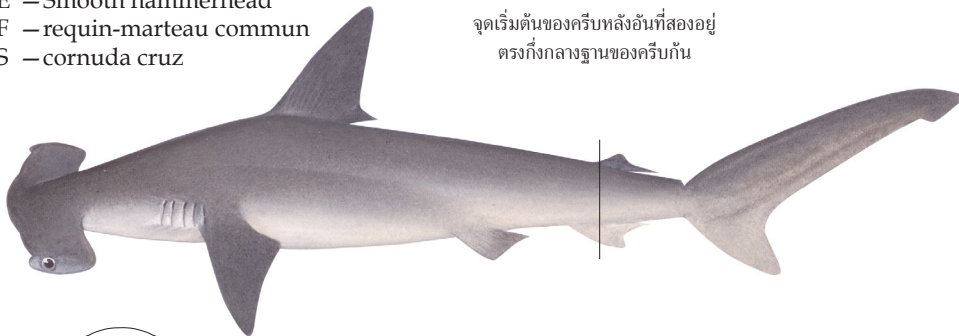
ปลาฉลามหัวค้อนขอบเรียบ

SPZ

Sphyrna zygaena

- J - シロシュモクザメ
- C - 鋸頭双髻鲨 / 丫髻鯊
- E - Smooth hammerhead
- F - requin-marteau commun
- S - cornuda cruz

จุดเริ่มต้นของครีบหลังอันที่สองอยู่
ตรงกึ่งกลางฐานของครีบกัน

ขอบหน้าของส่วนหัวโค้ง ไม่มีรอยหยัก
หรือมีแต่ไม่ชัดเจน

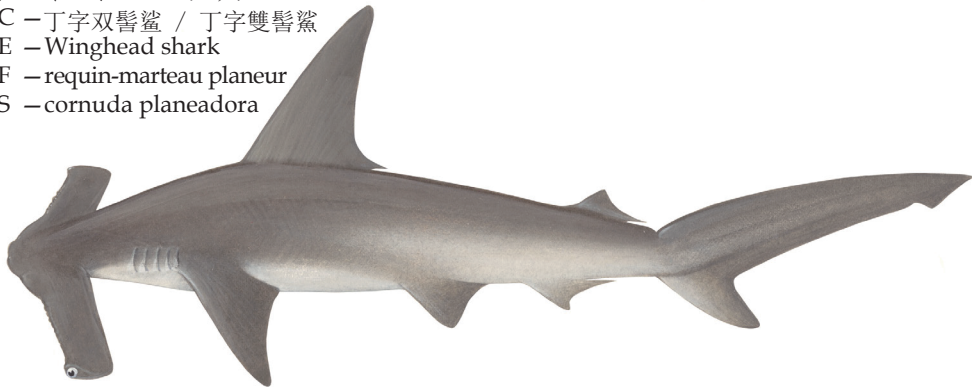
ความยาวสูงสุด: 400 ซม.

ปลาฉลามหัวค้อนยาว

EUB

Eusphyra blochii

- J - インドシュモクザメ
- C - 丁字双髻鲨 / 丁字雙髻鯊
- E - Winghead shark
- F - requin-marteau planeur
- S - cornuda planeadora

ความกว้างของหัวมีขนาดเกือบเท่ากับ
ครึ่งหนึ่งของความยาวของลำตัว

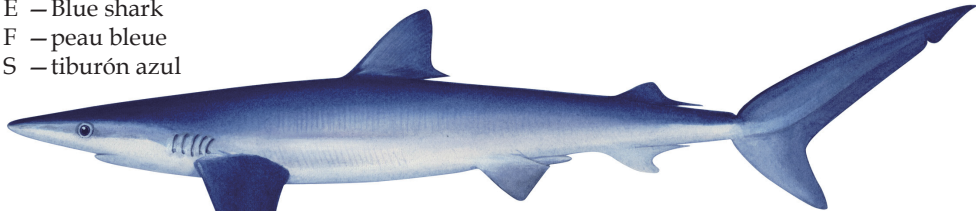
ความยาวสูงสุด: 190 ซม.

ปลาฉลามสีน้ำเงิน

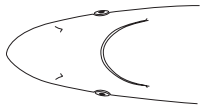

Prionace glauca

- J - โยชิกิริซามะ
- C - 大青鲨 / 鋸峰齒鯊
- E - Blue shark
- F - peau bleue
- S - tiburón azul

ครีบอกยาว

ส่วนหัวยาวและจะงอยปากโค้งมน

มีรอยหยักที่ขอบฟันบน

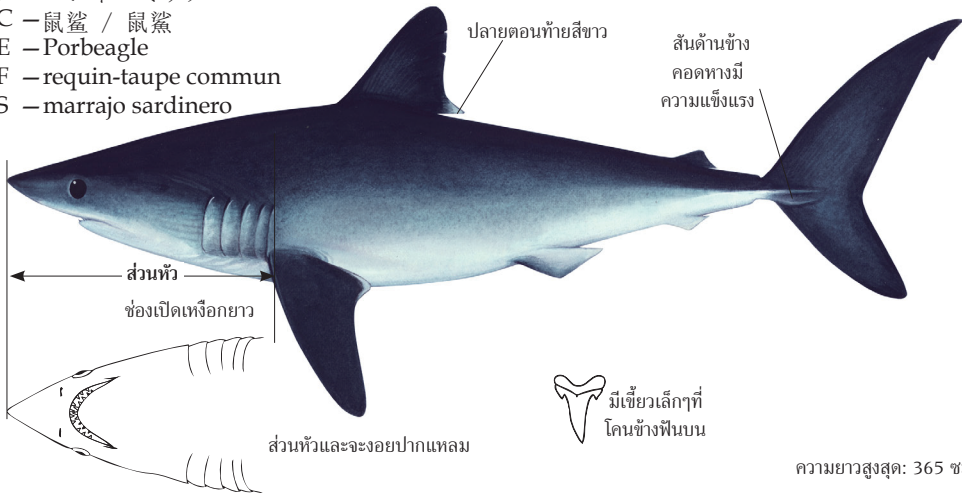
ความยาวสูงสุด: 380(400) ซม.

ปลาฉลามพอร์บีเกิล

POR

Lamna nasus

- J - ニシネズミザメ
- C - 鼠鲨 / 鼠鲨
- E - Porbeagle
- F - requin-taupe commun
- S - marrajo sardinero

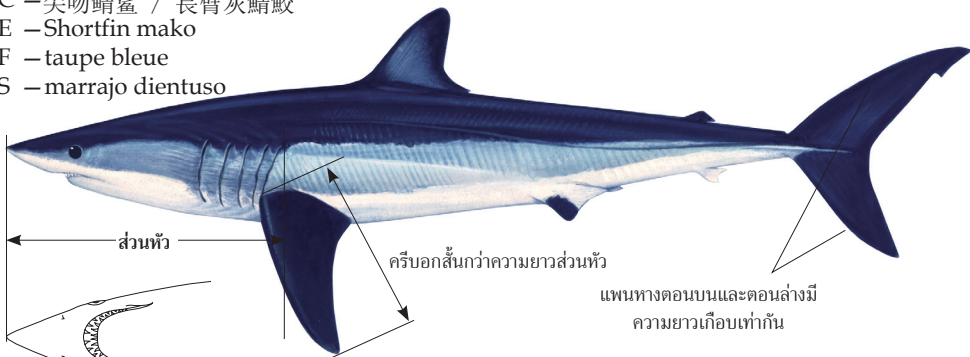
ความยาวสูงสุด: 365 ซม.

ปลาฉลามมาโกครีบสั้น

Isurus oxyrinchus

- J - バケアオザメ
- C - 尖吻鯖鲨 / 長臂灰鯖鯨
- E - Shortfin mako
- F - taupe bleue
- S - marrajo dientuso

ส่วนหัวรูปทรงกรวย และจะงอยปากแหลม

ขอบฟันบนไม่มีรอยหยัก

ความยาวสูงสุด: 456 ซม.

ปลาฉลามมาโกครีบยาว

Isurus paucus

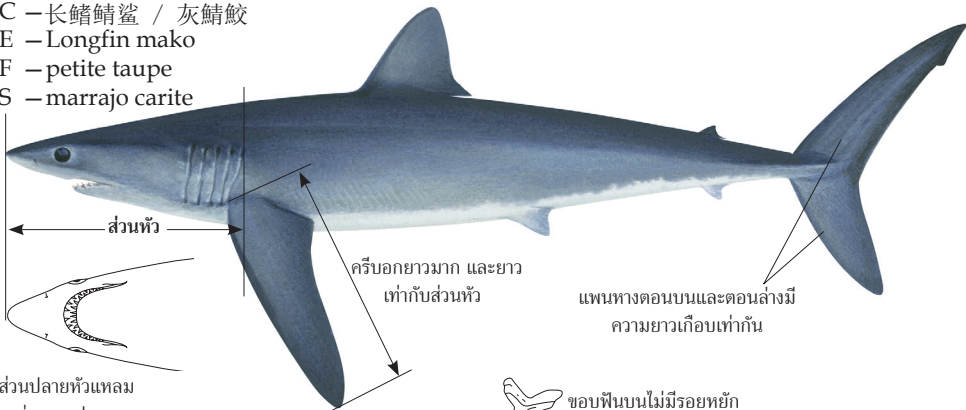
J - アオザメ

C - 长鳍鯖鲨 / 灰鯖鯨

E - Longfin mako

F - petite taupe

S - marrajo carite

ส่วนหัว

ครีบอกยาวมาก และยาว
เท่ากับส่วนหัว

แพนหางตอนบนและตอนล่างมี
ความยาวเกือบเท่ากัน

ส่วนปลายหัวแหลม
แต่จะงอยปากมน

ขอบฟันบนไม่มีรอยหยัก

ความยาวสูงสุด: 430 ซม.

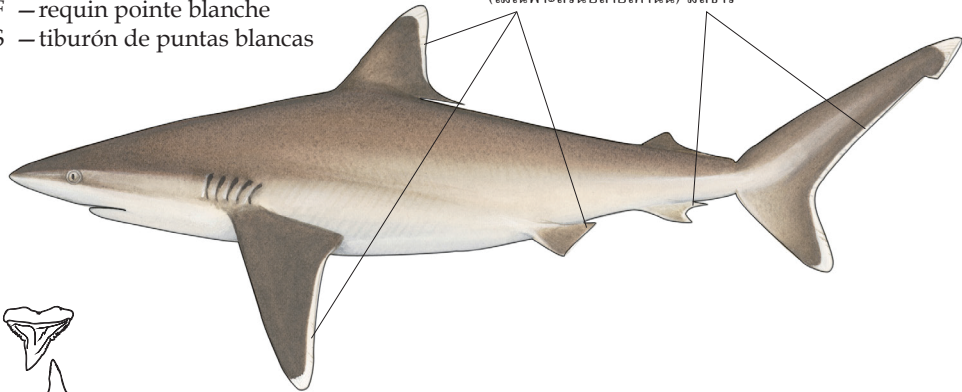
ปลาฉลามหูขาว

ALS

Carcharhinus albimarginatus

- J - ツマジロ
- C - 白边真鲨 / 白邊鰭白眼鯊
- E - Silvertip shark
- F - requin pointe blanche
- S - tiburón de puntas blancas

ขอบท้ายของครีบทั้งหมด
(ไม่เฉพาะส่วนปลายเท่านั้น) มีสีขาว

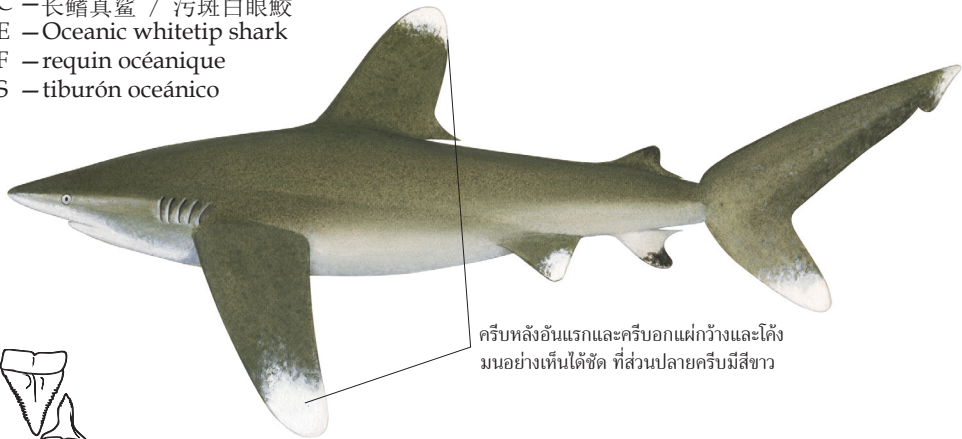
ความยาวสูงสุด: 300 ซม.

ปลาฉลามครีบยาว

Carcharhinus longimanus

- J - ヨゴレ
- C - 长鳍真鲨 / 污斑白眼鲛
- E - Oceanic whitetip shark
- F - requin océanique
- S - tiburón oceánico

ครีบหลังอันแรกและครีบอกแผ่กว้างและโค้งมนอย่างเห็นได้ชัด ที่ส่วนปลายครีบบีสีขาว

ความยาวสูงสุด: 400 ซม.

ปลาฉลามครีบน้ำขาว

TRB

Triaenodon obesus

- J - ネムリブカ
- C - 灰三齿鲨 / 鬻鯊
- E - Whitetip reef shark
- F - requin corail
- S - tiburón coralero ñato

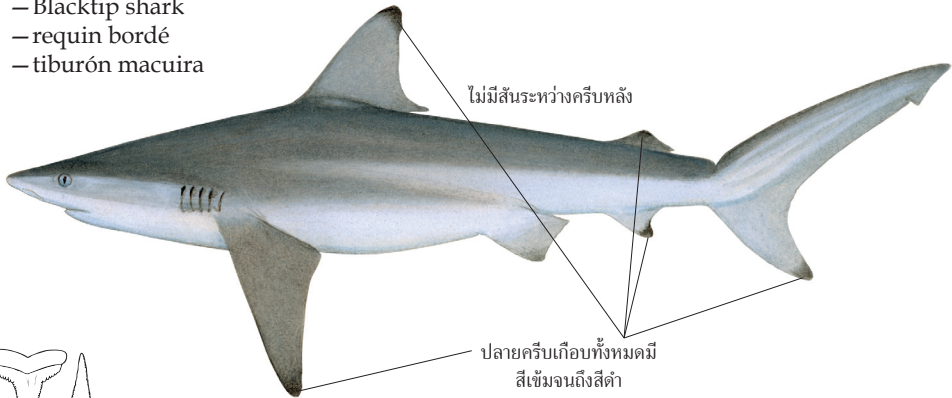
ความยาวสูงสุด: 213 ซม.

ปลาฉลามหูดำเล็ก

Carcharhinus limbatus

- J - カマストガリザメ
- C - 黑梢真鲨 / 黑邊鰭白眼鯨
- E - Blacktip shark
- F - requin bordé
- S - tiburón macuira

ฟันแหลมยาว ขอบมีรอย
หยักแบบใบเลื่อย

ความยาวสูงสุด: 250(293) ซม.

ปลาฉลามหัวบาตร

Carcharhinus leucas

- J - オオメジロザメ
- C - 公牛鲨 / 公牛白眼鲛
- E - Bull shark
- F - requin-bouledogue
- S - tiburón sarda

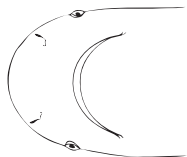
ลำตัวใหญ่จนถึงใหญ่มาก

ไม่มีสันระหว่างครีบหลัง

ปลายครีบมีแต้มสีเทาแต่
ไม่เด่นชัดมาก

ครีบอกเป็นรูป
สามเหลี่ยมขนาดใหญ่

ฟันบนมีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมหน้า
กว้าง และขอบมีรอยหยักแบบใบเลื่อย

ความยาวสูงสุด: 340(400) ซม.

ปลาฉลามจ้าวมัน

AML

Carcharhinus amblyrhynchos

- J - オグロメジロザメ
- C - 黒尾真鯊 / 黒印白眼鯨
- E - Grey reef shark
- F - requin dagsit, gris de récif
- S - tiburón de arrecifes

บางครั้งปลายครีบหลังอันแรกที่มีแต้มสีขาว

ไม่มีสันระหว่างครีบหลัง

มีแถบกว้างสีดำที่ขอบท้าย
ครีบหาง

ฟันบนและฟันล่างมีฟันปลายแหลม และ
ขอบมีรอยหยักเหมือนใบเลื่อย

ความยาวสูงสุด: 265 ซม.

ปลาฉลามเทา

FAL

Carcharhinus falciformis

- J - クロトガリザメ
- C - 鎌状真鲨 / 平滑白眼鮫
- E - Silky shark
- F - requin soyeux
- S - tiburón jaquetón

ครีบหลังอันที่สองต่ำมากและมีปลาย
ตอนท้ายยาวมาก

มีสันระหว่างครีบหลัง

จุดเริ่มต้นของครีบหลังอันแรกอยู่
ห่างจากท้ายครีบออกอย่างชัดเจน

ข้อควรระวัง: มักมีแค้นสีเข้มหรือสีเทาที่ปลาย
ครีบออก ครีบท้อง ครีบกัน และครีบหาง

พบได้ทั่วไปในการประมงนอกชายฝั่ง

ความยาวสูงสุด 330(370) ซม.

ปลาฉลามหูดำ

BLR

Carcharhinus melanopterus

- J - ツマグロ
- C - 乌翅真鲨 / 污翅白眼鲛
- E - Blacktip reef shark
- F - requin pointes noires
- S - tiburón de puntas negras

มีรอยสีดำเด่นชัดที่ปลายครีบหลังอันแรกและปลายแพนหางตอนล่าง

ไม่มีสันระหว่างครีบหลัง

ลำตัวตอนบนมักเป็นสีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทา

ความยาวสูงสุด: 140(180) ซม.

ปลาฉลามกระโดงสูง

Carcharhinus plumbeus

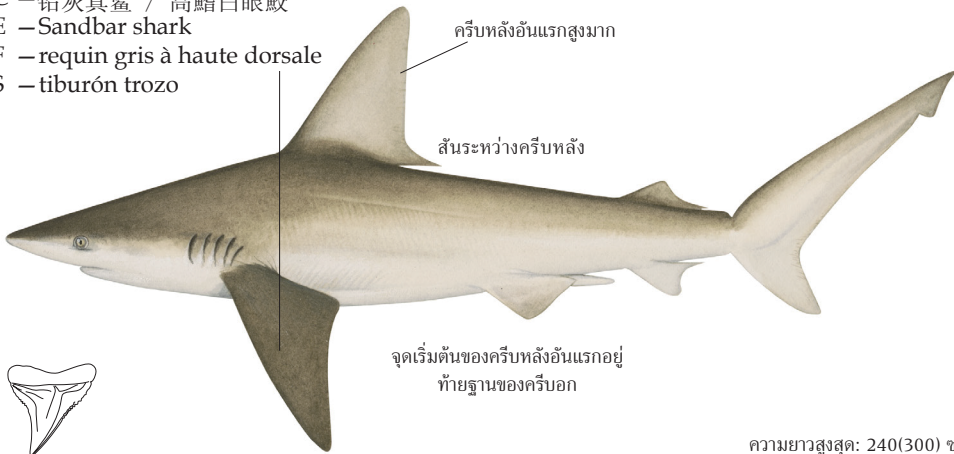
J - ヤジブカ

C - 铅灰真鲨 / 高鳍白眼鲛

E - Sandbar shark

F - requin gris à haute dorsale

S - tiburón trozo

ครีบหลังอันแรกสูงมาก

สันระหว่างครีบหลัง

จุดเริ่มต้นของครีบหลังอันแรกอยู่
ท้ายฐานของครีบอก

ความยาวสูงสุด: 240(300) ซม.

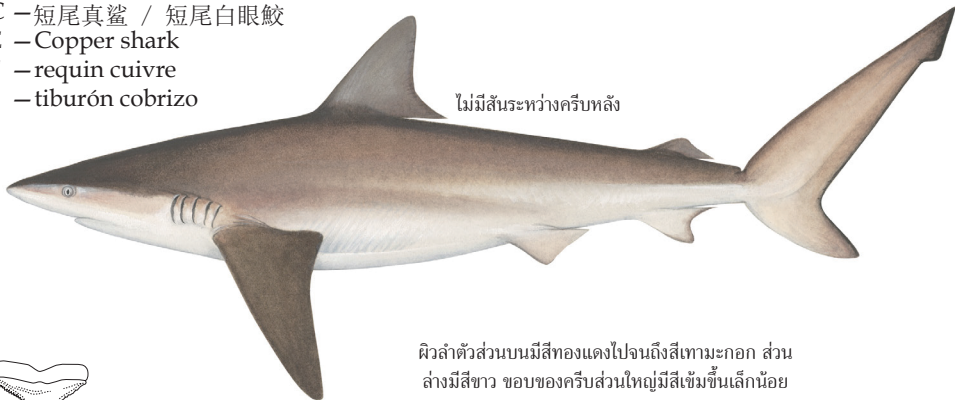
ปลาฉลามทมสุเทา

ปลาฉลามครีบดำ

BRO

Carcharhinus brachyurus

- J - クロヘリメジロザメ
- C - 短尾真鲨 / 短尾白眼鯊
- E - Copper shark
- F - requin cuivre
- S - tiburón cobrizo

ฟันบนมีปลายโค้งเหมือน
ตะขอเกี่ยว

ผิวหนังส่วนบนมีสีทองแดงไปจนถึงสีเทาหม่นกอก ส่วน
ล่างมีสีขาว ขอบของครีบส่วนใหญ่มีสีเข้มขึ้นเล็กน้อย

ความยาวสูงสุด: 325 ซม.

ปลาฉลามจมูกโต

Carcharhinus altimus

J - ハビレ

C - 高翅真鲨 / 大鼻白眼鲨

E - Bignose shark

F - requin babosse

S - tiburón baboso

ครีบหลังอันแรกค่อนข้างสูง

สันระหว่างครีบหลังเด่นชัด

จุดเริ่มต้นของครีบหลังอันแรกอยู่ใกล้กับฐานของ
ครีบอกมากกว่าปลายท้ายของครีบอก

ครีบอกยาว

ขอบฟันบนหยักแบบใบเลื่อย ไม่มีเขี้ยวเล็กๆที่ข้างโคนฟัน

ข้อควรระวัง: มักมีแฉกสีเข้มหรือสีเทาที่ปลาย
ครีบอก ครีบท้อง ครีบกัน และครีบหาง

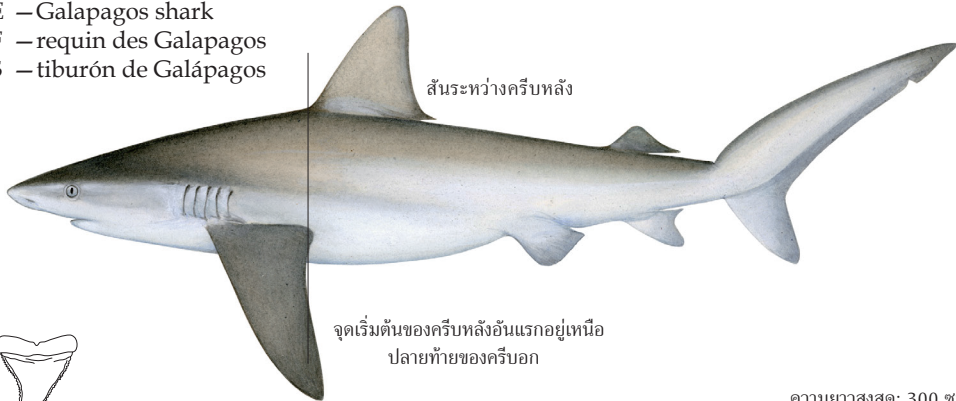
ความยาวสูงสุด: 300 ซม.

ปลาฉลามกาลาปากอส

Carcharhinus galapagensis

- J - ガラパゴスザメ
- C - 直翅真鯊 / 直翅真鯊
- E - Galapagos shark
- F - requin des Galapagos
- S - tiburón de Galápagos

สันระหว่างครีบหลัง

จุดเริ่มต้นของครีบหลังอันแรกอยู่เหนือ
ปลายท้ายของครีบอก

ความยาวสูงสุด: 300 ซม.

ข้อควรระวัง: ปลาฉลามกาลาปากอสและปลาฉลามเทามีความคล้ายคลึงกันมาก

ปลาฉลามเทา

Carcharhinus obscurus

J - ドタブカ

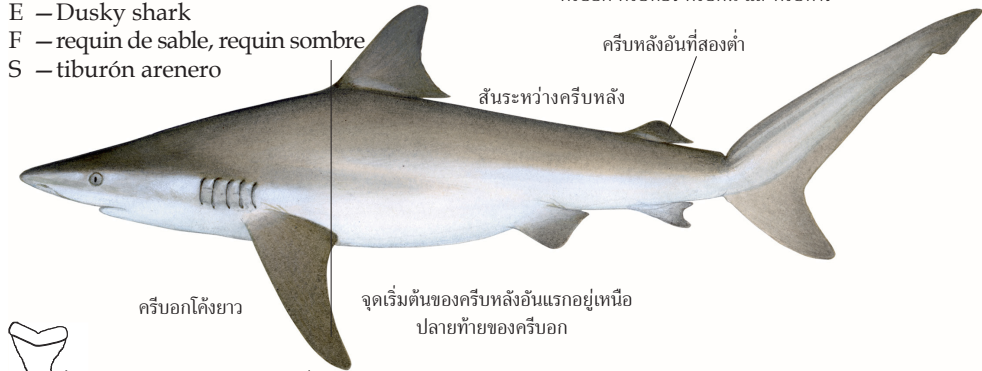
C - 灰真鲨 / 灰色白眼鲛

E - Dusky shark

F - requin de sable, requin sombre

S - tiburón arenero

ข้อควรระวัง: มักมีแต้มสีเข้มหรือสีเทาที่ปลาย
ครีบอก ครีบท้อง ครีบกัน และครีบหาง

ครีบอกโค้งยาว

จุดเริ่มต้นของครีบหลังอันแรกอยู่เหนือ
ปลายท้ายของครีบอก

ครีบหลังอันที่สองต่ำ

สันระหว่างครีบหลัง

ฟันบนมีลักษณะเป็นสามเหลี่ยม
กว้างและมีขอบหยักแบบใบเลื่อย

ความยาวสูงสุด: 365(420) ซม.

ข้อควรระวัง: ฉลามกาลาปากอสและฉลามเทามีความคล้ายคลึงกันมาก

ปลาฉลามเสือ

TIG

Galeocerdo cuvier

- J - イタチザメ
- C - 鼬鲨 / 鼬鲛
- E - Tiger shark
- F - requin-tigre
- S - tintorera tigre

ลายแถบสีเข้ม หรือลายเสือ
อาจจางลงเมื่อโตเต็มวัย

ขอบฟันบนมีรอยหยัก
และมีลักษณะที่พิเศษ

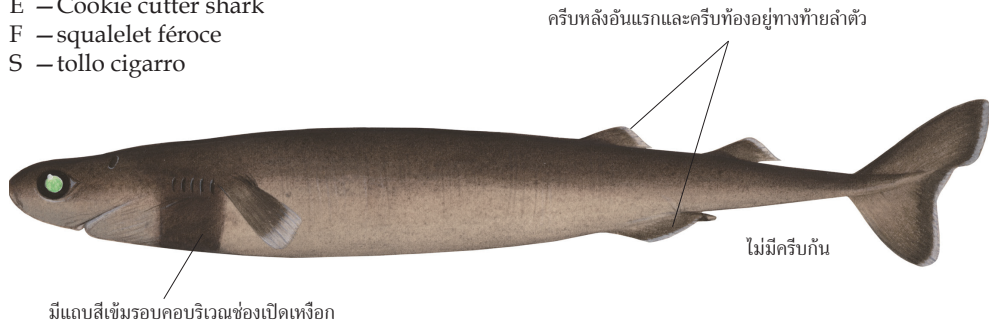
ความยาวสูงสุด: 600(750) ซม.

ปลาฉลามฟันตัด

ISB

Isistius brasiliensis

- J - ダルマザメ
- C - 雪茄达摩鲨 / 雪茄鲛
- E - Cookie cutter shark
- F - squallet féroce
- S - tolo cigarro

ความยาวสูงสุด: 56 ซม.

ปลาฉลามเสือทรายตาโต

ODH

Odontaspis noronhai

- J - ビッグアイサンドタイガー
- C - 大眼砂锥齿鲨 / 大眼砂锥齿鲨
- E - Bigeye sand tiger shark
- F - requin noronhai
- S - solrayo ojigrande

ตาขนาดใหญ่

แพนหางตอนบนยาวกว่า
แพนหางตอนล่างมาก

ฟันบนไม่มีรอยหยัก
มีปลายแหลมสามแฉก

ขนาดแรกเกิด > 120 ซม.

ความยาวสูงสุด: 427 ซม.

ปลาฉลามจระเข้

PSK

Pseudocarcharias kamoharai

J - ミズワニ

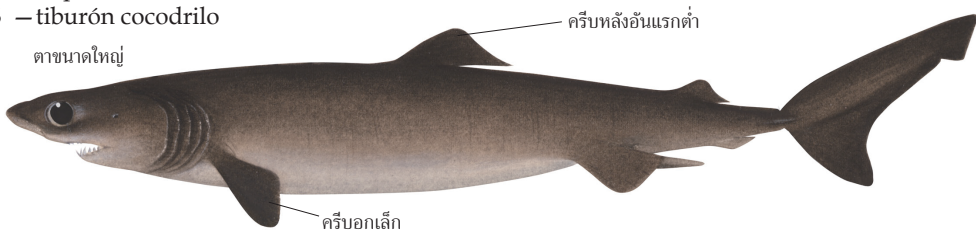
C - 鰐鲨 / 蒲原氏擬錐齒鯊

E - Crocodile shark

F - requin-crocodile

S - tiburón cocodrilo

ตาขนาดใหญ่

ขอบฟันบนไม่มีรอยหยัก

ความยาวสูงสุด: 122 ซม.

ปลาฉลามบาสกิง

BSK

Cetorhinus maximus

- J - ウバザメ
- C - 姥鲨 / 象鯨
- E - Basking shark
- F - pèlerin
- S - peregrino

ช่องเปิดเหงือกขนาดใหญ่
เกือบรอบส่วนหัว

ฟันเล็กมาก

ความยาวสูงสุด: >1000 ซม.

ปลาฉลามวาฬ

Rhincodon typus

J - ジンベエザメ

C - 鲸鲨 / 鲸鲨

E - Whale shark

F - requin-baleine

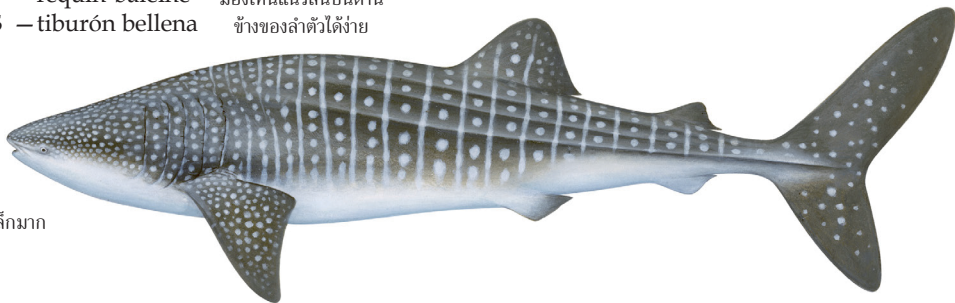
S - tiburón bellena

มองเห็นแนวสันบนด้าน

ข้างของลำตัวได้ง่าย

ลายจุดและลายเส้นแนวขวางสีขาว

เห็นได้ชัดเจนบนพื้นผิวสีเข้ม

ฟันเล็กมาก

ความยาวสูงสุด: 1200(1880) ซม.

ปลาฉลามปากกว้าง

LMP

Megachasma pelagios

- J - เมガマウスザメ
- C - 大口鲨 / 巨口鲨
- E - Megamouth shark
- F - requin grande gueule
- S - tiburón bocudo

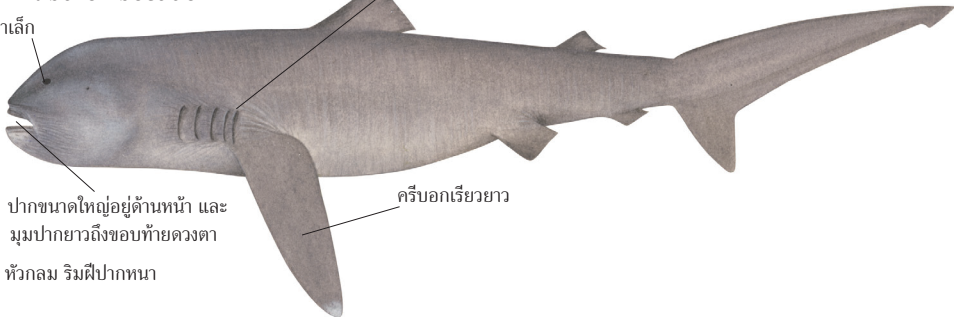
ตาเล็ก

ช่องเปิดเหงือกสองช่องสุดท้ายอยู่
เหนือฐานครีบอก

ปากขนาดใหญ่อยู่ด้านหน้า และ
มุมปากยาวถึงขอบท้ายดวงตา

หัวกลม ริมฝีปากหนา

ครีบอกเรียวยาว

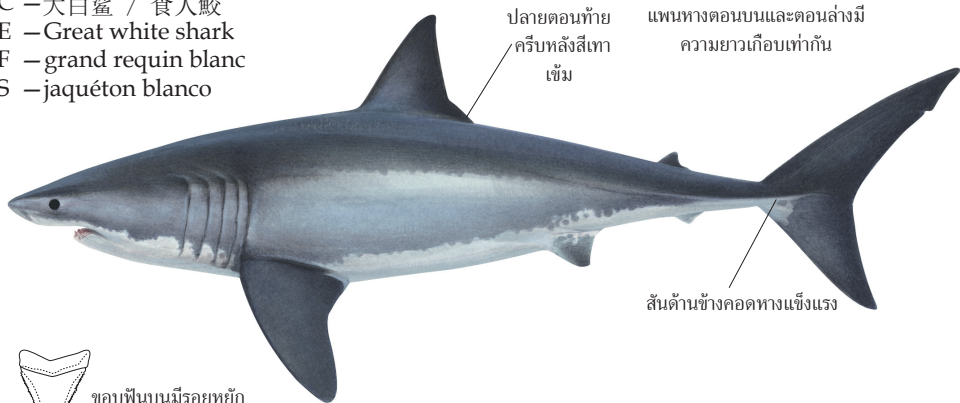
ความยาวสูงสุด: 550(820) ซม.

ปลาฉลามขาว

Carcharodon carcharias

- J - ホオジロザメ
- C - 大白鯊 / 食人鯊
- E - Great white shark
- F - grand requin blanc
- S - jaquéton blanco

ขอบฟันบนมีรอยหยัก

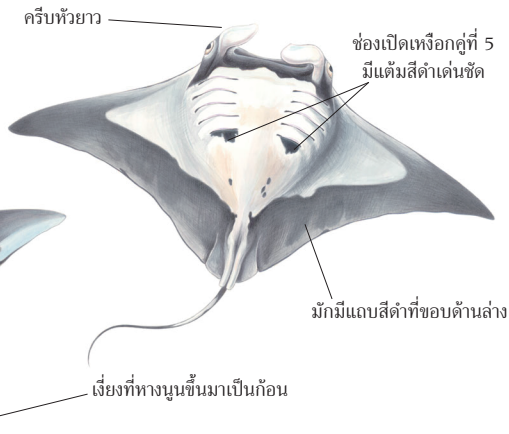
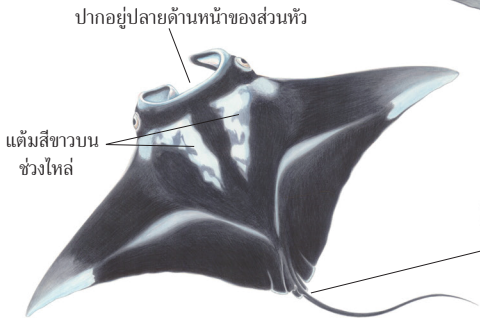
ความยาวสูงสุด: 640 ซม.

ปลากระเบนราหูยักษ์

RMB

Mobula birostris (Previous name: *Manta birostris*)

- J - オニイトマキエイ
 C - 双吻前口蝠鲼 / 鬼蝠魟
 E - Giant manta ray
 F - mante géante, manta
 S - manta gigante

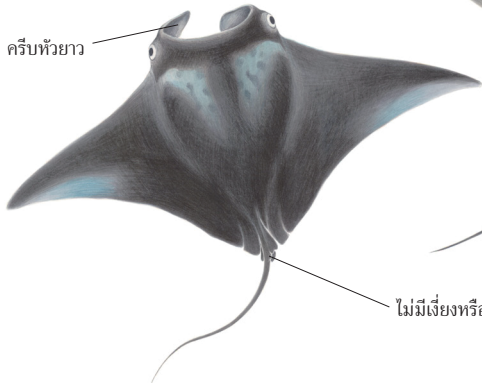
ความกว้างแผ่นลำตัวสูงสุด: 670(910) ซม.

ปลากระเบนราหูแนวปะการัง

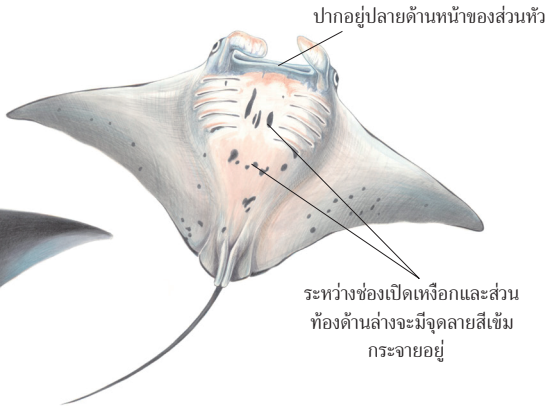
Mobula alfredi (Previous name: *Manta alfredi*)

- J - ナンヨウマンタ
- C - 鬼蝠魟 / 小鬼蝠魟
- E - Alfred manta
- F - manta de récif
- S - manta de arrecife

ครีบท้ายยาว

ไม่มีเงี่ยงหรือก้านหนูนที่หาง

ปากอยู่ปลายด้านหน้าของส่วนหัว

ระหว่างช่องเปิดเหงือกและส่วน
ท้องด้านล่างจะมีจุดลายสีเข้ม
กระจายอยู่

ความกว้างแผ่นลำตัวสูงสุด: 550 ซม.

ปลากระเบนราหูทางหนาม

(ปลากระเบนราหูญี่ปุ่น) RMJ

Mobula mobular (Synonym/Previous name: *Mobula japonica*)

J - イトマキエイ

C - 日本蝠鯨 / 日本蝠魚

E - Spinetail devilray

F - diable du Japon

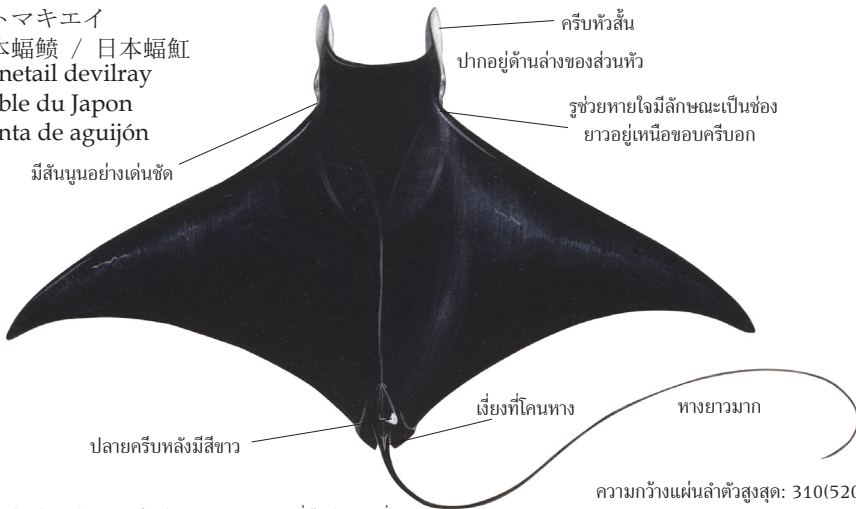
S - manta de aguijón

มีสันนูนอย่างเด่นชัด

ครีบทัวสั้น

ปากอยู่ด้านล่างของส่วนหัว

รูช่วยหายใจมีลักษณะเป็นช่องยาวอยู่เหนือขอบครีบอก

ปลายครีบอกหลังมีสีขาว

เงี่ยงที่โคนหาง

หางยาวมาก

ความกว้างแผ่นลำตัวสูงสุด: 310(520) ซม.

เมื่อยังมีชีวิตอยู่จะมีแถบสีเข้มขนาดใหญ่ทอดยาวจากตาข้างหนึ่งไปอีกข้างหนึ่ง

ปลากระเบนราหูครีบโค้ง

Mobula thurstoni

- J - シックレフィンデビルレイ
- C - 印度蝠鲼 / 印度蝠魟
- E - Smoothtail devilray
- F - petite manta
- S - chupa sangre ปากอยู่ด้านล่าง

ครีบออกมีลักษณะโค้ง

ครีบหัวสั้น

รูช่วยหายใจเล็กและมีลักษณะเป็นวงกลม อยู่ใต้ขอบครีบออก

ไม่มีเงี่ยง

ปลายครีบหลังมีสีขาว

ความกว้างแผ่นลำตัวสูงสุด: 190 ซม.

ปลากระเบนราหูเขายาว

Mobula eregoodoo (Synonym/Previous name: *Mobula eregoodootenkee*)

- J - スティングレスデビルレイ
- C - 短尾蝠鯨 / 短尾蝠鯨
- E - Longhorned pygmy devilray
- F - diable pygmée
- S - diablo pigmeo

ปากอยู่ด้านล่าง
ของส่วนหัว

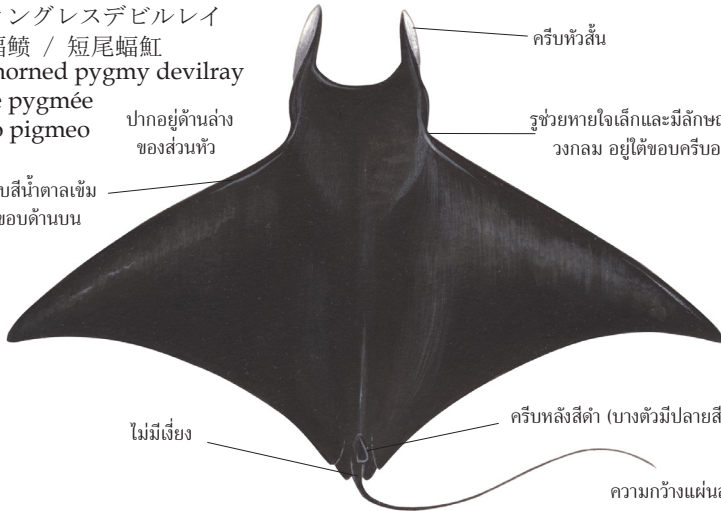
มีแถบสีน้ำตาลเข้ม
ช่วงขอบด้านบน

ครีบหัวสั้น

รูช่วยหายใจเล็กและมีลักษณะเป็น
วงกลม อยู่ใต้ขอบครีบอก

ไม่มีเงี่ยง

ครีบหลังสีดำ (บางตัวมีปลายสีขาว)

ความกว้างแผ่นลำตัวสูงสุด: 130 ซม.

ปลากระเบนราหูครีบแหลม

Mobula tarapacana

- J - タイワンイトマキエイ
- C - 台湾蝠鲼 / 台灣蝠魟
- E - Chilean devilray
- F - diable du Chili
- S - manta cornuda

ปากอยู่ด้านล่าง
ของส่วนหัว

ครีบหัวสั้น

สันนูนเด่นชัด

รูช่วยหายใจมีลักษณะเป็นช่องยาว
อยู่เหนือขอบครีบออก

สันบนหลังเด่นชัด

สีน้ำตาลอมเขียว
มะกอก

ไม่มีเงี่ยง

ความกว้างแผ่นลำตัวสูงสุด: 370 ซม.

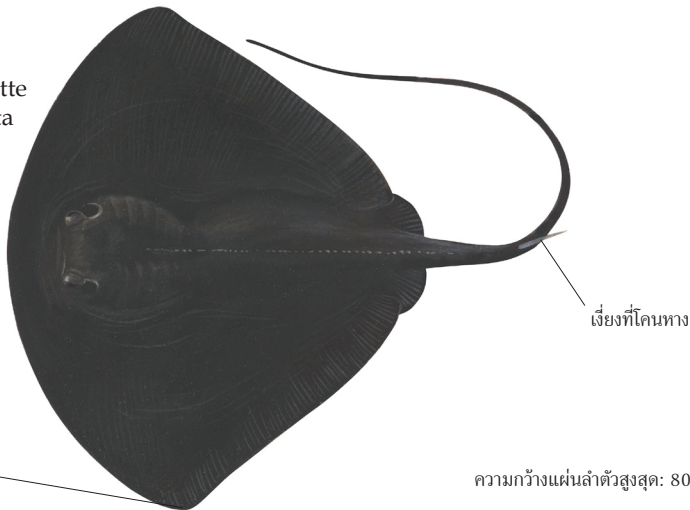
ปลากระเบนดำ

Pteroplatytrygon violacea

- J - カラスエイ
- C - 紫魷 / 紫魷
- E - Pelagic stingray
- F - pastenague violette
- S - raya-látigo violeta

สีเข้ม

เงี่ยงที่โคนหาง

ครีบอกเป็นมุมแหลม

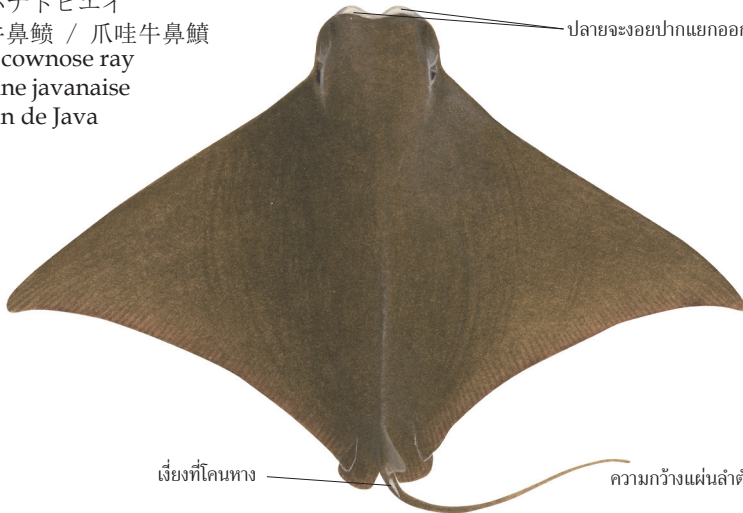
ความกว้างแผ่นลำตัวสูงสุด: 80(96) ซม.

ปลากระเบนจมูกวัว

Rhinoptera javanica

- J - ウシバナトビエイ
- C - 爪哇牛鼻鱘 / 爪哇牛鼻鱘
- E - Javan cownose ray
- F - mourine javanaise
- S - gabilán de Java

ปลายจะงอยปากแยกออกเป็น 2 ลอน

เงี่ยงที่โคนหาง

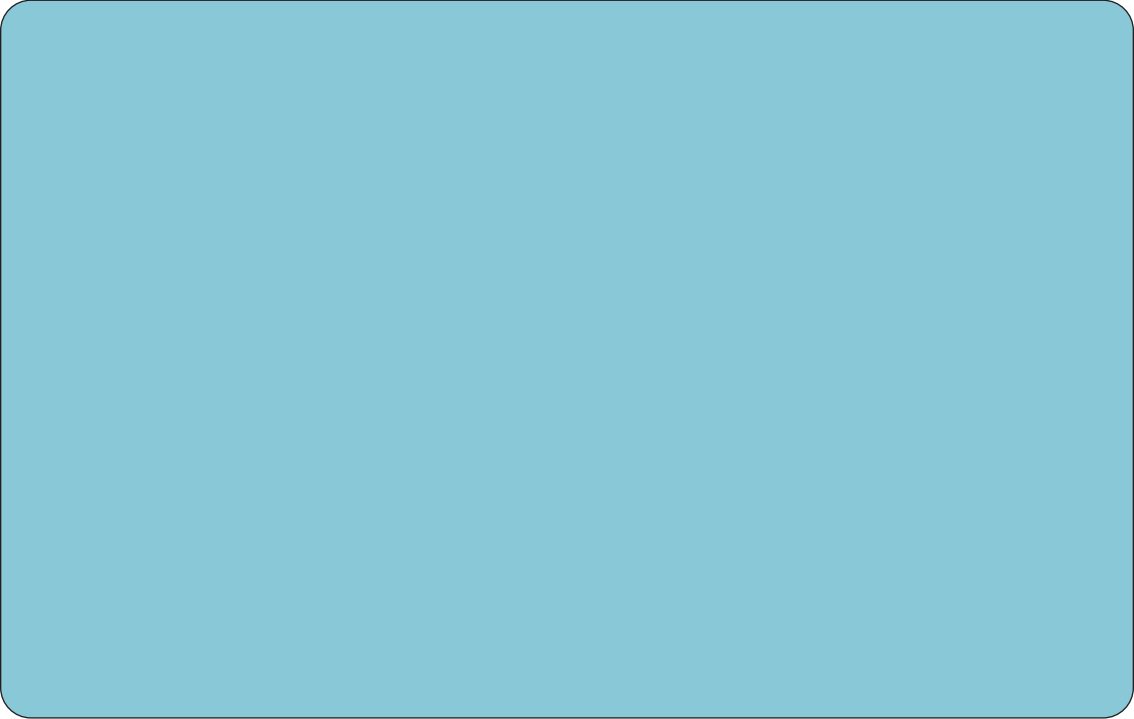
ความกว้างผ่านลำตัวสูงสุด: 165 ซม.

ข้อกำหนดของ IOTC เกี่ยวกับปลาฉลามและปลากะเบน

จำแนกชนิด บันทึก และรายงานเกี่ยวกับปลาฉลามและปลากะเบนทุกตัวที่จับได้โดยเรือของคุณอย่างครบถ้วน

ต่อไปนี้เป็นข้อกำหนดการดำเนินการที่คาดหวังให้ชาวประมง/ผู้สังเกตการณ์ดำเนินการเกี่ยวกับปลาฉลามและปลากะเบนตามมาตรการ IOTC Conservation and Management Measures (CMM) (ขอแนะนำให้ตรวจสอบข้อมูลเป็นประจำทุกปีในกรณีมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงจาก IOTC):

- ชาวประมงบนเรือเบ็ดราวจะต้องรายงานลงบนสมุดบันทึกของตนเกี่ยวกับการจับปลาฉลามสีน้ำเงิน (*Prionace glauca*), ปลาฉลามพอร์บีเกิล (*Lamna nasus*) ปลาฉลามมาโก (*Isurus spp.*) ปลาฉลามหัวค้อน (*Sphyrnidae*) ปลาฉลามหางยาว (*Alopias spp.*) ปลาฉลามครีบยาว (*Carcharhinus longimanus*) และปลาฉลามอื่นๆ หากเป็นไปได้ควรระบุชนิดหรือวงศ์ตามมาตรฐาน CMM ที่เกี่ยวข้อง
- ชาวประมงบนเรืออวนล้อมจะต้องรายงานลงบนสมุดบันทึกของตนเกี่ยวกับการจับปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) ปลาฉลามหางยาว (*Alopias spp.*) และปลาฉลามครีบยาว (*Carcharhinus longimanus*)
- ชาวประมงบนเรืออวนติดตาจะต้องรายงานลงบนสมุดบันทึกของตนเกี่ยวกับการจับปลาฉลามสีน้ำเงิน (*Prionace glauca*), ปลาฉลามพอร์บีเกิล (*Lamna nasus*) ปลาฉลามมาโก (*Isurus spp.*) ปลาฉลามหัวค้อน (*Sphyrnidae*) ปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*), ปลาฉลามหางยาว (*Alopias spp.*) ปลาฉลามครีบยาว (*Carcharhinus longimanus*) และปลาฉลามอื่นๆ หากเป็นไปได้ควรระบุชนิดหรือวงศ์ตามมาตรการ CMM ที่เกี่ยวข้อง
- ชาวประมงบนเรือจับปลาแบบประกอบคันเบ็ด เรือเบ็ดมือ และเรือเบ็ดลาก จะต้องรายงานลงบนสมุดบันทึกของตนเกี่ยวกับการจับปลาฉลามและปลากะเบน หากเป็นไปได้ควรระบุชนิดหรือวงศ์ตามมาตรการ CMM ที่เกี่ยวข้อง
- ผู้สังเกตการณ์จะต้องบันทึกข้อมูลทั้งหมดและบันทึกการจับปลาฉลามและปลากะเบนตามรายชนิดตามมาตรการ CMM ที่เกี่ยวข้อง
- เรือประมงจะต้องไม่มีชิ้นส่วนครีบปลาฉลามบนเรือรวมกันเกินกว่า 5% ของน้ำหนักปลาฉลามที่อยู่บนเรือ จนถึงจุดจอดเรือจุดแรก
- ต้องไม่เก็บปลาฉลามหางยาวทุกชนิด (*Alopias spp.*) ที่จับได้ในมหาสมุทรอินเดียเอาไว้ และชาวประมง/ผู้สังเกตการณ์ต้องบันทึกข้อมูลทุกอย่างเอาไว้
- ต้องไม่จงใจวางอวนล้อมจับปลารอบปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) และหากกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นชาวประมง/ผู้สังเกตการณ์ต้องทำการบันทึกรายละเอียดทุกอย่างเอาไว้
- ต้องไม่กักเก็บปลาฉลามครีบยาว (*Carcharhinus longimanus*) ที่จับได้ในมหาสมุทรอินเดียเอาไว้ และชาวประมง/ผู้สังเกตการณ์ต้องบันทึกข้อมูลทุกอย่างเอาไว้

คู่มือการจำแนกชนิดฉบับนี้จัดทำโดยคณะกรรมการปลาทูน่าแห่งมหาสมุทรอินเดีย (IOTC) ร่วมกับสำนักเลขาธิการประชาคมแปซิฟิก (SPC) เพื่อช่วยในการปรับปรุงข้อมูลผลการจับปลาและสถิติเกี่ยวกับการจับปลาฉลามและปลากะเบนที่ติดมากับการประมงปลาทูน่าในมหาสมุทรอินเดีย เมื่อผู้บริหารจัดการด้านการประมงในภูมิภาคมีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับประชากรและสถิติการจับปลาฉลาม ก็จะทำให้สามารถบริหารจัดการวิธีการจับปลาฉลามและปลากะเบนได้อย่างยั่งยืนในมหาสมุทรอินเดีย คู่มือฉบับนี้เป็นประโยชน์แก่ ผู้สังเกตการณ์บนเรือ ผู้เก็บตัวอย่าง ผู้ควบคุมเรือประมง และลูกเรือบนเรือประมงที่มีสัตว์น้ำเป้าหมายเป็นปลาทูน่า ปลาสายพันธุ์ที่คล้ายคลึงกับปลาทูน่า ปลาฉลาม และปลากะเบนในมหาสมุทรอินเดีย นอกจากนี้สัตว์น้ำฝักอบรมการประมง และชุมชนทางการประมงยังสามารถใช้ประโยชน์จากคู่มือฉบับนี้ได้ด้วยเช่นกัน

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นได้ด้วยการสนับสนุนทางการเงินจาก <Overseas Fishery Cooperation Foundation JAPAN (OFCF JAPAN)>

Indian Ocean Tuna Commission

ABIS Centre, PO Box 1011

Victoria, Seychelles

Phone: +248 422 54 94

Email: IOTC-secretariat@iotc.org

Fax: +248 422 43 64

Website: <http://www.iotc.org>

